

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

බිෂීසි ට්‍රැවල්ස් (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තොරතුරුවලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය සිදු කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මෙම විගණනය සඳහා ප්‍රසිද්ධ වෘත්තීයයෙහි යෙදී සිටින වරලත් ගණකාධිකාරී සමාගමක සහය මා ලබා ගන්නා ලදී.

සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ හා සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්මක මහභරිමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මත භැරිමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ නිගමනයන් මාගේ විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාල ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව;

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය හා කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව;
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස හා ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.5.1 ලැබිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණ					කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය	
(අ)	සමාගමේ ණය ප්‍රතිපත්තියට අනුව, රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට, ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන්ට සහ තනි ගනුදෙනුකරුවන්ට පිළිවෙලින් දින 60, දින 30 සහ දින 15 ක උපරිම ණය කාලසීමාවන් ලබා දී ඇති අතර උපරිම ණය දිගුව ලබාදෙන්නේ දින 10 කට පමණි. සෑම පාරිභෝගික කාණ්ඩයකම හිඟ ණයගැති ශේෂ විශ්ලේෂණය කිරීමේදී සමහර ශේෂ සමාගමේ ඉඩ දී ඇති ණය කාලය ඉක්මවා ගොස් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. එම නිසා නියමිත ණය කාලය ඇතුළත හිඟ ණයගැති ශේෂ අයකරගැනීමට සමාගමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. මුළු හිඟ ණයගැති ශේෂයන්හි කාල විශ්ලේෂණයක් පහත වගුවේ දැක්වේ.					2024.12.31 දිනට වෙළඳ ලැබියයුතු අතරින් රු. 85,342,085.89 ක් අප විසින් එකතු කරගෙන තිබේ. දැන් වර්තමාන ශේෂය රු.29,448,670.22 ක් වේ. වර්තමාන බොල් ණයගැතියන් බොහෝදුරට අවම කර ඇත. පැරණි බොල් ණයගැතියන් සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් නඩු පැවරීම, සමහරක් සමථ මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කිරීම සහ තවද සමහර ණයගැතියන් සම්බන්ධයෙන් තවමත් අදාළ ණයගැතියන් සමඟ පසු විපරම් කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරමින් පවතී.	සමාගමේ ණය ප්‍රතිපත්තිය අනුව ණය කාලසීමාව තුළදී ලැබියයුතු ශේෂයන් අයකරගැනීමට හැකි සෑම උත්සාහයක්ම ගත යුතු බවට නිර්දේශ කෙරේ.
	පාරිභෝගික කාණ්ඩය	2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟ (රු.000')			හිඟය මුළුහිඟයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස		
		දින 0-180	දින 181-360	දින 360 ට වැඩි ගණන			
	රජය	32,409.60	3,361.80	7,512.90	43,284.30	37.70	
	ආයතනික	46,062.70	3,999.20	21,444.60	71,506.50	62.30	
	මුළු ගණන	78,472.30	7,361.00	28,957.50	114,790.80	100.00	

(ආ) රු. 114,790,856 ක මුළු හිඟ ණයගැති ශේෂයෙන් රු. 78,472,363 හෝ සියයට 68.4 ක් දින 180 ක කාලසීමාවක් දක්වා සහ රු. 28,957,410 හෝ සියයට 25.2 ක් දින 360 කට වඩා හිඟව පවතින අතර එය සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා අහිතකර ලෙස බලපෑ හැක.

(ඇ) රු. 114,790,856 ක මුළු හිඟ ශේෂයෙන් රු. 71,506,478 හෝ සියයට 62.3 ක් ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු වේ. සමාගම විසින් ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන් සඳහා දින 30 ක ණය කාලසීමාවකට ඉඩ දී තිබුණද, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබීම් වලින් රු. 25,443,735 හෝ සියයට 35.6 ක් දින 180 කට වඩා හිඟව තිබුණි.

(ඈ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙනත් ලැබියයුතු ශේෂය වූ රු. 7,139,591 ක් අතරින් රු. 3,033,000 ක් වර්ෂයකට වැඩි කාලයක් හිඟව තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

විස්තරය	මුදල (රු.)
අත්තිකාරම් ගෙවීම්	935,000
ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු	2,115,000
අවිනිශ්චිත ADM	(17,000)
එකතුව	3,033,000

අත්තිකාරම් ගෙවීම්

2025 මැයි දක්වා අප විසින් ලිපිද්‍රව්‍ය, විකුණුම් ප්‍රවර්ධන අයිතම් සහ අත්තිකාරම් ගෙවීම් එක ගිණුමක ගිණුම්ගත කරන ලදී. 2025 මැයි වලින් පසු අත්තිකාරම් ගෙවීම් ගිණුම අප විසින් වෙන් කරන ලදී.

2024.12.31 දිනට ලිපිද්‍රව්‍ය සහ විකුණුම් ප්‍රවර්ධන අයිතම්වල වූ අතැති තොගය රු. 935,000 න් පිළිඹිබු වේ. 2025 ජූලි 31 දිනට එහි ඉතිරි ශේෂය රු. 751,552 ක් වේ. මෙම අයිතම් ඉතා සෙමින් වලනය වන අයිතම් වේ.

සමහර අයිතම් නිකුත් කරන්නේ විශේෂ ඉල්ලීමක් මත පමණි.

ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු

රු. 2,115,000 අතරින් 2025 අගෝස්තු 31 දිනට ඉතිරි ශේෂය රු. 180,000 කි. මෙය රත්නපුර ශාඛා පරිශ්‍රය සඳහා ලබාදුන් මූලික මුදල (Key money) වේ.

අවිනිශ්චිත ADM

මේ දක්වා කිසිදු ගුවන් සමාගමකින් ඉල්ලීමක් ලැබී නොමැත. 2025 වර්ෂය අවසානයේදී මෙම මුදල ගුවන් ටිකට්ටුවක් මිලදීගැනීමේ ගිණුමට මාරු කෙරේ.

1.5.2 ගෙවිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණ		කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ මුළු දිගු හිඟ වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂය රු. 28,611,581 වූ අතර, ඒ අතරින් රු. 13,954,000 ක් වර්ෂයකට වැඩි කාලසීමාවක් දක්වා හිඟව පැවතුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.	බැංකුව විසින් හඳුනා නොගත් බැර කෝවිඩ් 19 න් පසු බොහොමයක් මගින් සමාගමේ බැංකු ගිණුමට සෘජුව අරමුදල් මාරුකිරීම භාවිතා කරයි. මගින් හෝ විකුණුම් කාර්ය මණ්ඩලය ගෙවීම් තහවුරුව සමග අදාල ගණුදෙනුව තහවුරු කරන තුරු කිසිදු ගණුදෙනුවක් පියවීම නොකළ යුතු බවට මුදල් අයකැමීමට උපදෙස් දෙනු ලැබේ. මගින් තහවුරු කරන තුරු කාල පරතරයක් ඇත. ඔවුන්ට උපදෙස් ලබා දී තිබුණද සමහර අවස්ථාවලදී ප්‍රායෝගික ගැටළු හේතුවෙන් පාලනය කළ නොහැක. වර්ෂ 5 කට පසුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ඇතිව ශේෂය සමාගමේ ආදායම් ගිණුමට මාරු කෙරේ. භාවිතා නොකළ ගුවන් ටිකට්ටුවක් ආපසු ගෙවීම් මෙම මුදල ආපසු ගෙවීමක් ලෙස ගුවන් සමාගමක් වෙතින් අප වෙත ලැබුණු අතර මගින්ගෙන් හෝ කාර්ය මණ්ඩලයෙන් මේ දක්වා ඉල්ලීමක් ලැබී නොමැත. වර්ෂ 5 කට පසුව, ලිපිනයන් තිබෙනම් ලිපි 03 ක් යවන අතර පිළිතුරක් නොලැබුනහොත් , අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ඇතිව ශේෂය ආදායමට මාරු කරනු ලැබේ.	දිගු හිඟ ශේෂයන් ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ.
	විස්තරය	වටිනාකම (රු.)	
	බැංකුව විසින් හඳුනා නොගත් බැර	1,564,000	
	භාවිතා නොකළ ගුවන් ටිකට්ටුවක් ආපසු ගෙවීම්	9,694,000	
	අත්තිකාරම් ලැබීම්	2,696,000	
	එකතුව	13,954,000	
			ලැබුණු අත්තිකාරම්
			මෙම මුදල් ඉදිරි ගණුදෙනු සඳහා ගණුදෙනුකරුවන් විසින් ගෙවූ ඒවා වේ. මේ දක්වා කිසිදු ගණුදෙනුවක් සිදු වී නොමැත. ගණුදෙනුකරුවන්ගෙන් හෝ කාර්ය මණ්ඩලයෙන් කිසිදු මුදල් ආපසු ගෙවීමේ ඉල්ලීමක් පවා නැත. වර්ෂ 5 කට පසු ලිපිනයන් තිබෙනම්, ලිපි 03 ක් යවන අතර , පිළිතුරක් නොලැබුනහොත්, ඉතිරි මුදල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ඇතිව ආදායමට මාරු කරනු ලැබේ.

- (ආ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ ගෙවිය යුතු වෙළඳ ශේෂය රු. 31,374,000 ක් වන අතර එහි මාස 06 කට වඩා වැඩි කාලයක් හිඟව පවතින රු.1,493,000 ක දිගු හිඟ ශේෂයන් ඇතුළත් වේ. සමාගමේ මුළු ගෙවිය යුතු වෙළඳ ශේෂය පිළිබඳ කාල විශ්ලේෂණයක් පහත දක්වා ඇත.
- ගෙවීම සඳහා සැපයුම්කරුවන්ගෙන් මේ දිගු හිඟ දක්වා කිසිදු ඉන්වොයිසියක් ලැබී ශේෂයන් නොමැත. වර්ෂ 5 කට පසු ලිපිනයන් ප්‍රමාදයකින් නිබේ නම්, ලිපි 03 ක් යවන අතර , තොරව ඉවත් පිළිතුරක් නොලැබුනහොත්, ඉතිරි මුදල කිරීමට නිර්දේශ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ඇතිව කෙරේ. ආදායමට මාරු කරනු ලැබේ.

දින ගණන	මුදල (රු.)
0-90	30,111,000
91-180	(230,000)
181-270	131,000
271-360	91,000
> 360	1,271,000
එකතුව	31,374,000

1.5.3 සංවිධානයේ දිගුකල් පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පරිපාලිතයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාර කටයුතු 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනතේ 17 (1) වගන්තියේ (අ)-(ඒ) දක්වා විෂය පථයට නොවැටෙන බැවින්, ඉදිරි වර්ෂ 3 තුල බිම්පි ට්‍රැවල්ස් (පුද්ගලික) සමාගම ලංකා බැංකු සමුහයේ හිමිකාරත්වයෙන් ඉවත් කිරීමට 2017 නොවැම්බර් 20 දිනැති ලිපිය මගින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ලංකා බැංකුව වෙත උපදෙස් දී තිබුණි. පරිපාලිතය ඉවත් කිරීමේ තීරණය 2017 දෙසැම්බර් 28 දින ලංකා බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර තිබුණි. 2023 ජූලි 24 දින සමාගම විසින් ඉවත් කිරීම සඳහා යෝජනාවක් සම්මත කර ඇත. 2024 මැයි 19 සහ 20 යන දිනවල පුවත්පත් 5 ක දැන්වීම් පළ කරන ලද්දේ අනාගත ආයෝජකයින්ගෙන් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කරවා ගැනීමට යි. යෝජනාව ඉල්ලුම් කිරීම අවසන් කිරීමේදී එක් අනාගත ආයෝජකයෙකු පමණක් ලංසුවක් ඉදිරිපත් කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, තොරතුරු ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ යෝජනාව ඉල්ලුම් කිරීමෙහි දක්වා ඇති පරිදි අවශ්‍යතා සපුරා නොගැනීම හේතුවෙන් එම යෝජනාව ඉල්ලුම් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ගනුදෙනුවට සම්බන්ධ උපදේශකවරයා නිර්දේශ කර ඇත. විගණන දිනය වන 2025 අගෝස්තු 27 දින වන විටත් සමාගම ඉවත් කිරීම සම්පූර්ණ කර නොතිබුණි.	ලද එකම ලංසුව මහ බැංකුවේ යෝජනාව ඉල්ලුම් කිරීමෙහි දක්වා ඇති පරිදි අවශ්‍යතා සපුරා නොමැති බැවින් ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාද වී ඇති අතර, ගනුදෙනුවට සම්බන්ධ උපදේශකවරයාගේ නිර්දේශ අනුව එය ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. පවතින රජයේ ප්‍රතිපත්තියටද ගැලපෙන පරිදි, ලංකා බැංකුව විසින් මහ බැංකුවේ නියෝගයන්ට අනුකූල වීම සහතික කිරීම සඳහා පවතින සියලු විකල්ප සමාලෝචනය කර ඇගයීමට ලක් කරමින් ඉදිරියට යනු ලබයි. බැංකු පනත යටතේ	මහ බැංකුවේ නියෝගයන්ට හා බැංකු පනතට අනුකූල වෙමින් ඉවත් කිරීමේ කටයුතු වේගවත් කළ යුතු බවට නිර්දේශ කෙරේ.

නිශ්චිතව දක්වා ඇති
රාමුව සහ කාල
සීමාවන් තුළ ඉදිරියට
යාමට බැංකුව කැපවී
සිටින අතර, ඉවත්
කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
කඩිනම් කිරීම සඳහා
අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග
දිගටම ගනු ඇත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රුපියල් මිලියන 71.1 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව පෙර වර්ෂයේ ලාභය රුපියල් මිලියන 91.8 ක් විය. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රුපියල් මිලියන 20.7 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ආදායම සියයට 20.4 කින් ඉහළ ගියද, විකුණුම් පිරිවැය හා බෙදාහැරීමේ වියදම් පිළිවෙලින් සියයට 62.6 කින් හා සියයට 33.7 කින් ඉහළයාම හා වෙනත් ආදායම් හා ශුද්ධ මූල්‍ය ආදායම පිළිවෙලින් සියයට 5.8 කින් හා සියයට 29.5 කින් අඩුවීම මෙම පිරිහීමට හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමවල විශ්ලේෂණය පෙර වසරට සාපේක්ෂව වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය සමගින් පහත දක්වා ඇත.

විස්තරය	විචලතාවයේ වටිනාකම වැඩිවීම/(අඩුවීම) (රු.000')	විචලතාවය %	විචලනය සඳහා හේතුව
ආදායම්	51,713	20.4	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දැඩි තරඟකාරීත්වය හා යටින් කැපීම(under cutting) හේතුවෙන් සාමාන්‍ය ටිකට්පත් ආදායම රු.මිලියන 6.3 කින් අඩුවීම, දඹදිව වාරිකා ආදායම සහ පිටත සංචාර හා පිටත හෝටල් නවාතැන් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 20.5 කින් හා රු.මිලියන 37.4 කින් වැඩිවීම
වෙනත් ආදායම්	(2,576)	(5.8)	විසා සේවා ආදායම වැඩි වී තිබුණද, ක්‍රෙඩිට් කාඩ් ගෙවීම් සහ ගුවන් සේවා සඳහා ඉහළ දිරි දීමනා ඉලක්ක තැබීම මත සංචාරක රක්ෂණ ලබා ගත හැකි වීම හේතුවෙන් සංචාරක රක්ෂණ අලෙවිය සහ ගුවන් සේවා දිරිගැන්වීම් අඩු වී තිබුණි.
ශුද්ධ මූල්‍ය ආදායම්	(10,706)	(29.5)	බැංකු තැන්පතු මත පොළී සහ විනිමය ලාභ අඩුවීම මෙයට ප්‍රධාන හේතු විය.

බෙදාහැරීමේ වියදම්	2,997	33.7	විකුණුම් ප්‍රවර්ධන වියදම් රු. මිලියන 0.24 කින් වැඩි වීම සහ විකුණුම් කොමිස් රු. මිලියන 0.4 කින් අඩු වී තිබුණි. එසේම බොල් ණය ප්‍රතිපාදනය රු. මිලියන 2.9 ක් වූ අතර එය පෙර වර්ෂය තුළ ශුන්‍යව තිබුණි.
-------------------	-------	------	--

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

විගණනය සඳහා ලබා දී ඇති මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ තොරතුරු අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සහ ඊට පෙර වසර 04 ක කාලසීමාව සඳහා සමාගමේ ඇතැම් වැදගත් අනුපාත පහත දැක්වේ.

අනුපාතය	වර්ෂය				
	2024	2023	2022	2021	2020
ද්‍රවශීලතා අනුපාත					
ජංගම අනුපාතය	4.5	3.0	3.0	2.5	4.5
මුළු වත්කම් මත ශුද්ධ ජංගම වත්කම්	0.74	0.66	0.62	0.54	0.61
ක්‍රියාකාරී අනුපාත					
ණයගැති පිරිවැටුම් අනුපාතය	28	22	19	7	4
ණයගැති පිරිවැටුම් කාලය (දින)	13	16	19	52	84
ලාභදායීත්ව අනුපාත					
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය (සියයට)	2.25	2.56	1.85	(5.96)	(18.8)
කාර්යසාධන අනුපාත					
ස්කන්ධය මත ප්‍රතිලාභය (සියයට)	32.38	42.89	25.53	(24.90)	(31.13)
මුළු වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය (සියයට)	23.48	27.94	15.18	(13.68)	(19.99)

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ද්‍රවශීලතා අනුපාත වැඩිවී තිබුණි.

(ආ) පෙර වර්ෂ හා සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ණයගැති පිරිවැටුම් අනුපාතය හා ණයගැති පිරිවැටුම් කාලය වැඩිදියුණු වී තිබුණි.

(ඇ) පෙර වර්ෂය හා සැසඳීමේදී ලාභදායීත්ව අනුපාතය සුළු වශයෙන් අඩු වී තිබුණි.

(ඈ) සංචාරක කර්මාන්තය ක්‍රමයෙන් වැඩිදියුණුවීම නිසා ස්කන්ධය මත ප්‍රතිලාභ (ROE) හා මුළු වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (ROA) අනුපාතයන් පෙර වර්ෂයට වඩා අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) 2024 වර්ෂය තුළ සේවකයන් 08 දෙනෙකු සමාගමෙන් ඉවත්වී ගොස් ඇති අතර එය 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්යමණ්ඩල පිරිවැටුමෙන් සියයට 19 ක් නියෝජනය	මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 02/Sp/2024 යටතේ අපගේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වාර්තා කළ පරිදි, 2024 වසර තුළ අත්විඳින ලද	සමාගමේ සුමටව ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම සඳහා කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැටුම	මෙහෙයුම්

කරයි. මෙයින් පෙන්වුම් කරන්නේ පෙර කාල පරිච්ඡේද හා සසඳන විට කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැටුමේ වැඩිවීමක් සහ ඊට අනුරූපව කාර්ය මණ්ඩල රඳවා ගැනීමේ අනුපාතයේ අඩුවීමකි.

පසුගිය වසර දෙක තුළ ප්‍රවණතා පහත දැක්වේ:

වර්ෂය	කාර්ය මණ්ඩල රඳවාගැනීමේ අනුපාතය %	කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැටුම් අනුපාතය %
2023	84.6	9.7
2024	76.7	19.0

කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැටුම ප්‍රධාන වශයෙන් ඉවත්කිරීමේ ක්‍රියාවලියට හේතු වූයෙන්, එය

අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති කළ අතර සංචාරක වෙළඳාමේ තරඟකරුවන් සහ විභව ආයෝජකයින් අපගේ පළපුරුදු ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලය සහ කළමනාකරණ කණ්ඩායම වෙත ක්‍රියාකාරීව ළඟා වීම නිසා එය තවදුරටත් තීව්‍ර විය.

මෙම බාහිර පාර්ශවයන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ වැටුප්, ප්‍රතිලාභ සහ දිරි දීමනා පිරිනමා තිබූ අතර, එමඟින් ප්‍රධාන සේවකයින් කිහිප දෙනෙකු ඉවත් විය.

එවැනි පිරිවැටුමකින් ඇතිවිය හැකි විභව අවදානම් හඳුනා ගනිමින්, කළමනාකාරිත්වය දැනටමත් පුළුල් වැටුප් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ සැලැස්මක් යෝජනා කර ඇත. මෙම මූලපිරීම සැලසුම් කර ඇත්තේ:

සේවක තෘප්තිය සහ සහභාගිත්වය වැඩි දියුණු කිරීම, රඳවා ගැනීමේ අනුපාත වැඩිදියුණු කිරීම සහ පවතින කර්මාන්ත ප්‍රමිතීන් සමඟ අපගේ වන්දි උපාය මාර්ගය පෙළගස්වීම.

මෙම පියවරයන් අනාගත පිරිවැටුම් අවදානම් අවම කර ඉදිරියට යන විට කාර්ය මණ්ඩල රඳවා ගැනීම ශක්තිමත් කරනු ඇතැයි අපි විශ්වාස කරමු.

(ආ) සමාගමෙන් ඉවත්ව ගිය ඉහත සේවකයින් 8 දෙනාගෙන් 6 දෙනෙකුට වර්ෂ පහකට වැඩි පළපුරුද්දක් ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට පළපුරුදු කාර්යමණ්ඩලයේ ඉහළ පිරිවැටුමක් ඇති වී තිබුණි.

අවම කිරීමට නිර්දේශ කෙරේ.